

inter nominandos designatos. Ordo Scripturæ quando nullam sit aptus tribuere prælationem. Transactio circa bona fidei-commissio subjecta non afficit venientes jure proprio tam si destituta est bona fide, quam si non comprehendit nisi jus transfigentium. Transactio super successione testamenti tabulis non lectis est nulla juxta Text. in L. de his ff. de transact.

SUMMARIUM.

- 1 Nominatus in vim facultatis datae à Testatore habetur ac si ab ipso esset directè vocatus, & n. 17.
- 2 Nominati primo loco censemur à Testatore prædicti. Limita ut num. 16.
- 3 Alternativa inter plures in quos cadit affectionis ordo resolvitur in disjunctivam. Declara ut num. 7.
- 4 Ordinem à Testatore datum tenerur sequi is qui habet facultatem nominandi.
- 5 Limita si talis facultas est libera & num. 6. ubi datur ratio.
- 6 Verba, à qui boni lui semblera, præse ferunt libram voluntatem.
- 7 Ideo ad arbitrium boni Viri non sunt coarctanda.
- 8 Item verbum libet.
- 9 Et verba sìa lecito.
- 10 Filiorum causa in successione legitima potior est quam aliorum.
- 11 Item in successione testamentaria.
- 12 Linea prærogativa in primogenitura vincit gradum, sexum, & ætatem.
- 13 Testator eadem qua in heredem censemur moveri dilectione in suis filios.
- 14 Transactio non afficit vocatos jure proprio in fideicommissio.
- 15 Maxime deficiente utilitate fideicommissio.
- 16 Hæres factum auctoris impugnare non potest.
- 17 Filius non præsumitur hæres Patris in præjudicialebus.
- 18 Declaratio super qualitate hereditaria ab alio facta filio absenti, & non ratificanti, non nocet.
- 19 Qualitatem hereditariam excludit declaratio transfigendi nomine fideicommissario.
- 20 Additionem hereditatis non probant declarationes erronee emisse.
- 21 Transactio à Paire facta pro jure suo non comprehendit jus filiorum.
- 22 Amplia licet fuerit inita pro se & heredibus & de ratione. num. 27.
- 23 Transactio super successione non lecto testamento est nulla.
- 24 Amplia si unus ignoraverit, aliis sciverit testamen- tarii dispositionem.
- 25 Transactio enormissime laesa dicitur nulla ex defectu consensu.

DECISIO XXXI.

Hieronymus De Sannazariis A' Ripa, instituit anno 1658. sibi heredem Universalem Tranquillum ex fratre Nepotem, cum onere in casu obi- tus, di rendere, e restituire i denti Beni, & Eredità à quello de suoi fratelli Nipote del detto Testatore, o à tal altro de più prossimi Parenti del detto Signor Tranquillo, que boni lui semblera de choice, id est, che vorrà eleggere, della Famiglia però, e Cognome de Sannazari. Tranquillus autem anno 1677. quo tempore per obitum Hieronymi fuit apertum illius Testamen- tum, cum commoraretur in Civitate Papensi Ducatus Mediolani, & inscius fuisse dicti Testa-

menti conditi à Patruo in Civitate Cavallicensi, inductus fuit à Joanne Antonio, & Julio fratribus, quos non latebat dicta dispositio, ad ineundam cum eis transactionem super dictis bonis Hieronymi communis Patrui; At postmodum ipse quæ Tranquillus certior factus de his, quæ dictus Patruo sui favore disposuerat, Judicium introduxit pro rescissione dictæ transactionis, & pro Immisione ad bona fideicommissaria Hieronymi ad ipsum privativè, Jure propriæ vocationis pertinente; Cumque contraria Sententiam passus fuerit latam à boni mem. R. P. D. Altovito, tunc Auditore Eminentissimi Legati Avenionensis, ab ea Causam in gradu appellationis committi obtinuit boni mem. Matheo olim nostri Ordinis Auditori, & postea S. R. E. Cardinali per quem die 21. Junii 1683. proposito Dubio super Insubsistens transactionis prædictæ rescriptum fuit, Dilata, & coadiuentur probationes.

Ab inde citra nil aliud in Causa à Tranquillo gestum fuit, quia vix redux ad Patriam, ibi decessit anno 1687. condito prius Avenione suo Testamento, in quo utendo facultate, ut supra, sibi ab Hieronymo Patruo concessa, in illius bonis Primogenitalibus in Successorem nominavit, & elegit Hieronymum de Sannazario suum filium, qui proinde monitus de dicta pendentia Litis in Sac. Rota inter ejus Patrem, & Patruos vertentis, illam prosequitur coram Me, in locum Cardinalis Matthei subrogato pro obtinenda Immisione ad dicta bona Primogenitura Hieronymi senioris, detenta à Joanne Antonio, altero ex dictis Patruis, dumtaxat superflite; Unde disputandum hodie dedi Dubium, An sit danda Immisione, seu potius oblet transactio, quod resolutum fuit, affirmative quad primam partem, negare quod secundam.

Nam pro Immisione Hieronymus fundatam habet Intentionem in Testamentaria dispositio Hieronymi senioris, in qua illè Tranquillo sui fratri filio, & heredi ab ipso scripto dictam facultatem dedit eligendi, & nominandi Successorem in sua Primogenitura; Ideoque cùm Tranquillus nominaverit dictum Hieronymum Actorem ejus filiom, iste habetur perinde ac si directè hæres institutus fuisse ab ipso conditore Primogenitura, per Text. in leg. unum ex familia, ff. de legat. 2. Paris. consil. 17. num. 12. lib. 2. Fufar. de Substitut. quæst. 511. numer. 5. & seqq. Molin. de Primogenit. lib. 2. cap. 4. num. 5. Mierez de Major. part. prima quæst. 48. num. 26. Rot. cor. Bich. decis. 572. num. 42. & cor. Emerix jun. decis. 1703. num. 5.

Nec turbat Hieronymus Testatorem in concedenda Tranquillo dicta facultate nominandi, usum fuisse alternativa, & in prima illius parte posuisse proprios Nepotes fratres Tranquilli; In secunda vero Consanguineos proximiores, sub quorum collectivo nomine comprehensi dumtaxat dici possunt filii Tranquilli ex quo inferebatur, eundem Tranquillum, eligere non potuisse proprium filium ad exclusionem suorum fratum Nepotum ipsius Testatoris, in prima parte alternativa potitorum, tūm quia prius nominati, intelliguntur prius vocati, ut sensit Gloss. in leg. cum ita §. In fid. de fideicommissio. ff. de legat. 2. Mantic. de conject. ultim. volunt. lib. 6. tit. 13. num. 11. Donad. de renunc. cap. 10. num. 77. Rot. in recent. decis. 485. num. 3. part. 4. Tum etiam quia, ea est virtus alternativa, ut posita inter personas, respectu quarum considerari potest ordinata aliqua affectio, seu prædilectio Testatoris, retineat naturam disjunctivæ inter

Ad Castillum de Alimentis.

inter easdem inducentis ordinem gradualem, juxta Text. apertos in leg. Cum Pater §. A te peto, ff. de legat. 2. leg. hæredes mei §. Peto à te, ff. ad Senat. Consult. Trebell. Castill. controv. Jur. lib. 2. cap. 26. num. 5. & seqq. Rot. in Carpenteraten. Primogenitura inter impress. ad ornat. Cardin. de Luc. de fideicommiss. decis. 42. & decis. 43. num. 8. & 9. lib. 10. Ita quidem, ut hæres in eligendo, eundem ordinem Testamenti, & Testatoris prædicta tum ex mente Juris, prima, & potior causa est illa liberorum, sive agatur de successione legitimæ, de qua in §. & toto ita. Inst. de hæredit. quæ ab In- test. defer. & §. 1. Autib. cod. tit. five res sit de successione Testamentaria, ad Text. in leg. cum ita §. In fideicom. ubi communiter scribentes ff. de legat. 2. Tum ex natura successionis deferendæ, semper servando l'ordine della Primogenitura; In Primogenitura namque primò spectatur prærogativa Lineæ, vincens illam gradus, sexus, & ætatis, Valenzuel. consil. 97. num. 12. Molin. de Primog. 14 Hispan. lib. 1. cap. 3. num. 11. & seqq. Rot. in Bononien. fideic. Alexii de Ursis super portione Animalis 27. Junii 1710. §. 19. cor. Reverendiss. D. Meo Aldrovando, & in Bononien. Primogenitura de Cultellis 29. Januarii 1714. §. Hærenus animadversa cor. R. P. D. Meo Falconerio Alma Urbis Gubernatore; Tum demum ex verisimili Testatoris voluntate, ex eo elicita, quod quemadmodum inter omnes suos Nepotes prædilexit Tranquillum, ita simili prædilectione, respexisse censeatur, omnes illius filios, atque descendentes, Barb. bat. consil. 10. numer. 3. & seqq. lib. 2. Bellon. jun. consil. 17. num. 88. & seqq. Peregrin. de fideicom. art. 27. num. 15. Neque his omnibus obesse potest materialis ordo scriptura favens fratribus Tranquilli, quia ille cum sit simplex conjectura, designans æqualem suisse ordinem intellectus, prævalere haud valet, Ordini juris, naturæ successionis, & verisimili disponentis voluntati, Leg. Moribus 2. §. Sed si extiterit ff. de vulg. leg. cum Pater §. Fidei sua ff. de legat. 2. Faber de error. pragmat. decad. 53. num. 3. in fin. Molin. de Primogen. Hispan. lib. 2. cap. 5. num. 5. & seqq. ibique Adden. num. 4. & seqq. Mierez de major. part. prima quæst. 72. num. 2. Card. de Luc. de fideic. decis. 56. num. 4. Fontanell. dec. 525. & 526. per tot. Rot. in dicta Carpenteraten. Primogenitura impress. ad ornat. Card. de Luc. de fideic. decis. 42. & decis. 43. urobius num. 1. confirmata 8. Maii 1705. §. Incon- cussum cor. Molines, & 25. Januarii 1706. cor. Kauniz, ob eam optimam rationem, quod is, qui habet talem amplam facultatem nominandi, non est merus executor, & Minister, sed Jure quodam modo proprio, illam exercere dicitur inter omnes personas de certo genere Testatoris Judicio vocatas, proptereaque, ne illa inutilis redatur, nec ordinem scriptura in eligendo sequi tenetur. Molin. de Primog. Hispan. lib. 2. cap. 5. nu-

mer. 3. Castill. quotid. Jur. controv. lib. 4. cap. 36. num. 55. & 68. Torr. de Primog. part. 3. cap. 27. num. 9. Fontanell. dec. 525. num. 3. 9. & 12. & decis. 526. num. 3. Nec alternativa hoc casu secum ferre valet ordinem per prius, & posterius respectu primo loco nominati, nec præsumptionem prædilectionis, satis quippe est, eam in alterutro ex extremis disjunctis verificari, ad Text. in leg. si is qui ducenta 14. §. Si quis leget, vers. viii. ita, ff. de reb. dub. Peregrin. de fideic. art. 13. num. 24. Rot. cor. Bich. decis. 58. n. 7. cor. Emerix jun. dec. 1209. num. 2. & decis. 1342. num. 3. Quod autem Tranquillo in nominatione successoris in Primogenitura, concessa fuerit ampla, & effrenata potest, probant verba illa testamento Hieronymi, que boni lui semblera; Ea enim cum ex communi Gallorum loquendi usu, Regionisque consuetudine, significant liberam voluntatem, atque pla- citum, ut docet Richelet in suo Lexico lit. B. verb. Bon. vers. Bon. ce mot, accipienda sunt pro libero 9 prorsus arbitrio, non pro illo boni Viri, ut tradit Andr. ab Exea in cap. 1. n. 388. 391. & seq. de Con- stitut. Guidopap. quæst. 475. num. 1. Menoch. de ar- bitri. lib. 1. quæst. 8. n. 10. lib. 1. & de verbo libet, cui certè equivalent dd. verba, que boni lui sem- blera, est Text. in leg. fideic. libertas 46. ff. de fideic. libertat. Natt. consil. 118. num. 4. Grai. discept. foren. cap. 58. num. 21. Castill. quotid. contr. Jur. lib. 4. cap. 36. num. 49. Surd. decis. 272. num. 15. Pereir. Decisiones noviss. ad Castillum de Alimentis.

super illa, neque aderat, neque timeri poterat Lis, & controversia ulla, & tamen, ut transactio nocere possit vocatis Jure proprio, opus est, quod utilis sit Primogenitura, & ipsis vocatis, non autem solis Transigentibus, Urcol. de transact. quæst. 50. n. 83. & seq. Rot. in recent. decis. 245. num. 1. & decis. 277. n. 3. part. 18. & in Pisauen. fideic. 25. Junii 1708. §. Secus est cor. Reverendiss. D. Meo Al- drovando.

Nec est cur objiciatur, quod Hieronymus sit hæres Patris transigentis; Unde inferebatur, quod illius factum impugnare non possit ad Text. in leg. cum à Matre Cod. de rei vindic. Etenim qualitas hæreditaria semper probanda, respectu filii, qui propter Beneficium abstinendi, præsumi nequit in sui præjudicium Patris hæres, Cyriac. contr. 244. n. 24. Rot. Lucana apud Palm. dec. 70. n. 43. minimè probata remanet, ex geminis enunciatis. Nam si spectetur illa facta anno 1706. in quadam quietantia ab Anna Maria Matre, & Federico Fratre in absentia Hieronymi, cùm nunquam ab eo fuerit ratificata, nullius momenti prorsus est ad inducendam in eodem dictam qualitatem hereditariam, Mantic. de conject. lib. 12. tit. 11. in fin. Rot. cor. Burau. decis. 277. n. 12. cor. Priol. decis. 158. n. 11.: Idem dicendum est de consimili exprefione emissa in concordia inita à dicta Anna Maria, cum Joanne Jacobo, & alii de Josuans, à quibus pariter Hieronymus sine ullo fundamento enunciatus fuit hæres Patris, quando in alio contemporaneo Instrumento eadem die, & coram iisdem Testibus celebrato, & inter easdem Personas, Hieronymus professus fuit dictam transactionem facere in qualitate di Erede fideicommissario di tutti li Beni del fu Nobile Girolamo de Sanazari di Ripa suo gran Zio, e non procedendo, che in questa sola qualita, per quam sane protestationem exclusa penitus fuit hæreditaria qualitas in contemporaneo Instrumento ejusdem concordie ab aliis minus recte asserta, Alciat. cons. 344. n. 1. Ruin. cons. 157. n. 2. & seq. lib. 3. Bardellon. cons. 1. n. 30. in fin. vers. quia repondeatur, Cyriac. contror. 244. n. 40. Rot. cor. Card. Cerro dec. 86. n. 47. & dec. 286. in fin. : At quod obiectam qualitatem hæreditariam, omnino excludit, illud est, quod Hieronymus etiam volens, non poterat esse hæres Tranquilli Patris, tanquam ab eo exclusus in ejus Testamento, in quo privavit suis bonis, & hæreditate filium nominatum ad Primogenitum Hieronymi senioris, proindeque tametsi dictæ enunciatiæ præ se ferre possent in Hieronymo additionem hæreditatis Paternæ; Adhuc contempndæ forent, tamquam erroneæ, & factæ ex falsa causa Duran. de arte testandi caut. 5. num. 14. Masicard. de probat. conclus. 45. sub numer. 46. Alderis. de hæred. action. par. 1. cap. 11. num. 57. Rub. de confus. Jur. cap. 18. §. 7. numer. 216. Rot. in Ravennaten. fideic. 18. Febr. 1701. §. Sed responso cor. cl. me. Card. Priolo, & novissimè in Firmana Benefic. 6. Maii proximi præteriti §. Finali cor. Me.

Præterea dicta qualitas hæreditaria Patris, licet probata, Hieronymo non officeret, ad effectum, de quo agitur, ut clarum reddebat ex duplicitate, quarum altera est, quod transactio non comprehendit Jura filiorum, utpotè in ea non ducata, Faber in Cod. lib. 6. tit. 22. definit. 40. Vaseron. de transact. tit. 4. quæst. 2. numer. 61. Palm. Nep. alleg. 178. num. 14.; Et obligatio hæredum, & successorum, de quibus mentio habita fuit in §. 4. ejusdem transactionis, non sufficit, ut Juri quoque filiorum, eti hæredum, in ea dicatur renunciatum, Mandel. Alb. consil. 74. numer.

REVERENDIS. P. D. CORIO
AUXIMANA BONORUM SUPER PRIMOGENITURA
LUDOVICÆ GUZZOLINÆ.

Lunæ 23. Aprilis 1725.

ARGUMENTUM IDEM.
SUMMARIUM.

- 1 Restitutio in integrum non conceditur sine laesione.
- 2 Bona fideicommissaria non sunt obnoxia creditoribus gravatorum.
- 3 Filiorum appellatione ex mente Testatoris veniunt nepotes.
- 4 Maxime in donatione facta ab ascenciente intuitu certi matrimonii.
- 5 Amplia si vocati sint filii nascituri.
- 6 Designatio certi matrimonii indicat originem, non verò coarctat vocationem ad filios.
- 7 Praecepit assumendi cognomen & Arma est onerosum.
- 8 Testator quos non honorat gravare non presumit.
- 9 Onus assumendi cognomen & arma inducit vocationem eorum quibus injungitur.
- 10 Contrarium tenet Molina de primogenit.
- 11 Explicatur Molina.
- 12 Relatio facit omnia inesse referenti, quæ sunt in relato.
- 13 Solemnitates non requiruntur in donatione facta à muliere contemplatione certi matrimonii.
- 14 Bona fideicommissaria tenentur in subsidium pro debito fideicommissit.
- 15 Creditores non possunt petere legitimam à debitore renunciatam.
- 16 Acceptans donationem continentem fideicommissum cum onere imputandi in legitimam, dicitur hanc voluisse cum fructibus compensare.
- 17 Donatio reciproca mutuo partiu recestu dissolvitur.
- 18 Legitima deferenda potest renunciari in præjudicium Creditorum.
- 19 Res inter alios acta non nocet.

DECISIO XXII.

Cautelam Angeli per Silvestrum Pranzonum allegatam, adversus Creditores Domus Pranzonæ servandam esse super bonis subpositis Primogenitura ordinata à Ludovica Guzzolina, definitum fuit per geminas conformes Sententias extra Rotam, ad quam subinde devoluta appellatione, ob transitum interim earumdem Sententiarum in auctoritatem rei judicatae, concordatum fuit Dubium, An quod Cautelam Angeli constet de re judicata, seu potius de Causis restitutionis in integrum, vel respectivæ, An, & pro qua summa, & super quibus bonis sint relaxanda, vel exequenda mandata, quod licet semel, atque iterum sub diebus 26. Junii 1715. coram Eminentissimo Scotto, & 4. Decembri 1724. coram Me, ob suffragiorum scissuram manerit irresolutum, hodiè tandem ad suffragandum adscitis quintò, & sextò ex Dominis, post consuetum Turnum Sedentibus, absolvit meruit, mediante responso, Constatre de re judicata quo ad Cautelam Angeli, & in reliquis negative.

Validitas enim, & Justitia Sententiarum, canonizantium favore. Silvestri Cautelam Angeli, adversus Creditores illorum de Pranzonis, vigore Donationis per Ludovicam exaratae, necessariò suadebant rem judicata, in cuius auctoritatem, ob lapsum fatalium, incontrovertibiliter prolapsæ fuerant, firmiter fore mansuram, nec adversus eam in-

Decisions noviss. ad Castillum de Alimentis.

dulgeri posse restitutionem in integrum, fine laesione non concedendam, ut sèpè firmatum fuit, & signauerit in Romana Hæreditatis 16. Martii 1722. §. Primo, coram Me. Et quidem validitate non controverfa, Justitia patentissimè emergere vila est ex realitate, & subsistentia tituli, cuius vigore Cantela Angeli fuit allegata, nempe Primogenitura à præfata Ludovica ordinata de anno 1649. occasione Matrimonii per Josephum filium cum certa persona contrahendi, cuius vigore, cum bona valoris scut. 1000. per Silvestrum possideantur, super istis nullum Jus quæri valuit Creditori Josephi, alicorūque gravatorum, atque idē ab illorum intentata executione præservari debet, ex firmatis per Rot. in 2 Romana Censu 19. Aprilis 1720. §. Decernit, coram bon. mem. Foscari, & in Romana Cautela Angeli 26. Junii ejusdem anni §. Cum enim, coram Reverendissimo Domino Meo Ravennaten.

Minimè faciente, quod cum ad præfatam Primogenituram invitati tantummodo noscantur filii nascituri ex Matrimonio Josephi, quorum favore Ludovica Donationem exaraverat, exinde præfidum ullum desumere nequeat Silvester ejusdem Josephi Nepos, de cuius vocatione non constat. Licet enim de stricto Juris rigore, appellatione filiorum regulariter comprehendì minimè valeant Nepotes; nihilominus exploratum quoque est, quod ubi de mente Disponentis, quæ totum in hisce conjecturalibus, materiis operatur, constat, filiorum nunciationem, non fuisse apprehensam in suo rigoroso sensu, tunc eam rite se protendere, nedum ad Nepotes, sed ulteriores quoque Descendentes, Bartol. in Leg. Liberorum 2. ff. de verbis. signif. & communiter firmant Mantic. de conject. lib. 11. tit. 3. n. 14. Rodolphin. alleg. 22. n. 8. Rot. coram Merlin. dec. 206. n. 12. & seq. coram Emerix jun. dec. 902. n. 4. & seq. coram Benincas. dec. 154. n. 1. in rec. dec. 609. n. 7. part. 19. in Bononiæ. Fideicommissi de Griffonibus 8. Maii 1705. §. Profligatis, coram bon. mem. Omanna, & in Auximana, seu Camerinæ. Fideicommissorum prima Julii 1709. §. Tamen, coram Reverendissimo Domino Meo Ravennaten. Potentissimè quando agitur de dispositione, & Donatione occasione Matrimonii, facta per Ascendentem, cuius respectu, juxta communem opinionem, facilime Nepotes sub nomine filiorum continentur, Fusar. de substitut. qu. 320. n. 54. Rot. coram Benincas. dec. 154. n. 2. in rec. dec. 345. num. 1. & seq. part. 16. & in Mellevitana Fideicommissorum 22. Junii 1714. §. Absoluta, confirmat. 8. Aprilis 1715. §. Tertia, coram Emo Cardinali Scotto.

In casu autem, Ludovicam Donatricem, filiorum vocabulum rigorosè non usurpare, sed in sensu potius comprehensivo ulteriorum graduum, non obscurè desumebatur ex eo, quod filios invitaverit cum additamento, nascituros: cùm enim filiorum nasciturov vocatio, respicere videatur tempus indeterminatum, & futurum; perneceſe concludere oportebat, quod Donatrix non usurpaverit verbum filios in stricto, & rigoroso sensu, sed in amplio, & capaci ad comprehensionem Nepotum, & ulteriorum Descendentium, Fusar. de substitut. qu. 320. n. 23. Rot. coram Caprara decis. 285. n. 9. in rec. dec. 285. n. 9. dec. 162. n. 2. & 7. part. 6. & benè concordantibus relatis in Romana, seu Veliterna Fideicommissi 5. Junii 1719. §. Quæ si procedunt, coram bon. mem. Ansaldo. Hocque procedere debet etiamsi designati fuerint filii nascituri ex Matrimonio per Josephum filium contrahendo; nam talis designatio, non stat ad restrainingam vocationem ad filios; sed ad demonstrandam tantummodi originem, à qua descendere debeant Personæ vocatae, neque propterea